

Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 4
w Tomaszowie Mazowieckim
PRZEDSZKOLE nr 20
ul. Gen. Władysława Sikorskiego 6A
97-200 Tomaszów Maz.
tel. 44 7239420

PROGRAM WYCHOWAWCZO- PROFILAKTYCZNY

**Przedszkole nr 20
w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 4
w Tomaszowie Mazowieckim**

Wstęp

„Wychowanie to proces, który odnosi się do wspierania dziecka w rozwoju, ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży”.

Jest to proces wspierania dziecka w rozwoju angażujący dwie osoby: wychowawcę oraz wychowanca pozostających w osobowej relacji opartej na wzajemnym szacunku i poszanowaniu godności osobistej. Współdziałają oni w osiągnięciu celów wychowawczych tj. pełnej dojrzałości w sferach: **fizycznej** rozumianej jako prowadzenie zdrowego stylu życia, **psychicznej** (emocjonalnej i intelektualnej) czyli ponoszenie odpowiedzialności za siebie i współodpowiedzialności za innych oraz otaczający świat, **społecznej** rozumianej jako konstruktywne pełnienie ról społecznych, a dojrzałość **duchową** jako posiadanie konstruktywnego systemu wartości. Wychowawca i wychowanek dzielą się odpowiedzialnością: wychowawca odpowiada za tworzenie warunków do rozwoju, zaś wychowanek za korzystanie z istniejących warunków w celu realizacji zadań rozwojowych.

PROFILAKTYKA to kompleksowa interwencja kompensująca niedostatki wychowania, które obejmuje równoległe trzy obszary działania: **wspomaganie wychowanca w radzeniu sobie z trudnościami** zagrażającymi jego prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu, **ograniczenie i likwidowanie czynników ryzyka**, które zaburzają prawidłowy rozwój i dezorganizują zdrowy styl życia, **inicjowanie i wzmacnianie czynników chroniących**, które sprzyjają prawidłowemu rozwojowi oraz umożliwiają prowadzenie zdrowego stylu życia.

Podstawowym celem wychowania przedszkolnego zgodnie z obowiązującą podstawą programową jest wspomaganie i ukierunkowanie rozwoju dziecka zgodnie z jego wrodzonym potencjałem i możliwościami rozwojowymi w relacjach ze środowiskiem społeczno-kulturalnym i przyrodniczym. Kształtowana jest u dzieci wrażliwość na piękno. Chodzi o wymiar estetyczny, w którym może ono wyrażać siebie za pomocą mowy, ruchu, ubioru, muzyki, tańca, śpiewu, teatru czy sztuk plastycznych.

Program wychowawczy ma na celu poprawę jakości pracy edukacyjnej, uwzględnia potrzeby społeczności przedszkolnej, tj. dzieci, rodziców, środowiska lokalnego oraz pracowników. Integruje nauczycieli i rodziców w realizowaniu celów wychowawczych, ujednocila oddziaływania wychowawcze, a także kieruje procesami wychowawczymi pracowników, tworzy wspólny front oddziaływań dydaktycznych i kieruje je na właściwe tory.

Niezbędnym uzupełnieniem każdego programu wychowawczego jest obecnie profilaktyka związana zarówno z wszechstronnym i harmonijnym rozwojem dziecka, jak i wzmacnianiem czynników ochronnych przy jednoczesnej redukcji czynników ryzyka mogących zaburzyć prawidłowy proces wychowania. Mając na uwadze konieczność stosowania działań profilaktycznych już od najmłodszych lat, formy i metody działań niniejszego programu dostosowane zostały do wieku i możliwości intelektualnych wychowanków.

Uwzględniają one potrzeby zarówno dzieci zdolnych, jak i tych ze specjalnymi potrzebami

edukacyjnymi, do których w szczególności skierowana jest pomoc psychologiczno-pedagogiczna.

Program wychowawczo-profilaktyczny Przedszkola Nr 20 w Tomaszowie Mazowieckim odpowiada na realne potrzeby, problemy i zagrożenia pojawiające się w przedszkolu i środowisku społecznym, które otacza wychowanków naszej placówki. Wierzymy, że dzięki wspólnemu wysiłkowi i zaangażowaniu każde dziecko poradzi sobie w trudnej sytuacji i osiągnie sukces na miarę swoich możliwości.

I. Podstawa prawna programu wychowawczo-profilaktycznego

Ustawa z dn. 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U. z 11 stycznia 2017 r., poz. 59).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2015 r., poz. 1249).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 356).

Rozporządzenie MEN z dnia 17 marca 2017 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 maja 2014 w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2014, poz. 803).

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej.

Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z dnia 20.09.1989 r.

Programy narodowe i krajowe w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia.

Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej w bieżącym roku szkolnym.

Statut Przedszkola Nr 20 w Zespole Szkolno – Przedszkolnym nr 4 w Tomaszowie Mazowieckim.

II. Założenia programu

Cel główny:

Celem głównym programu wychowawczo-profilaktycznego Przedszkola Nr 20 w ZSP nr 4 w Tomaszowie Mazowieckim jest kształtowanie środowiska sprzyjającego harmonijnemu rozwojowi dziecka ze szczególnym uwzględnieniem jego wrodzonego potencjału oraz możliwości twórczych i intelektualnych, a także przeciwdziałanie wszelkim okolicznościom, które mogą ten proces zakłócić. Kształtowaniu wrażliwości dziecka na piękno w wymiarze estetycznym, w którym może ono wyrażać siebie za pomocą mowy, ruchu, muzyki, tańca, śpiewu, teatru czy sztuk plastycznych.

Cele szczegółowe programu wychowawczo-profilaktycznego:

- Uświadamianie dzieciom ich praw i obowiązków.
- Budowanie równowagi i harmonii psychicznej.
- Wdrożenie do przestrzegania zasad warunkujących bezpieczeństwo.
- Kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, a także postawy poszanowania drugiego człowieka, jego własności i opinii.
- Rozwijanie umiejętności samodzielnej analizy postaw i norm społecznych.
- Kształtowanie odporności emocjonalnej koniecznej do racjonalnego radzenia sobie w nowych i trudnych sytuacjach, w tym także do łagodnego znoszenia stresów i porażek.
- Budowanie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia wartości zdrowia oraz poczucia sensu istnienia.
- Kształtowanie postaw sprzyjających wzmocnieniu zdrowia swojego i innych; w tym: kształtowanie właściwych postaw w obliczu zagrożenia zdrowia i życia.
- Wspieranie wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia.
- Wzmocnianie wśród wychowanków więzi z przedszkolem oraz społecznością lokalną.
- Zdobywanie przez dzieci podstawowych informacji z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej.
- Budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych, relacji wychowanek – nauczyciel oraz nauczyciel – rodzic.
- Kształtowanie krytycznego myślenia i wspomaganie wychowanków w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych.

- Wspieranie wychowanków, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną bądź środowiskową są w wyższym stopniu narażeni na rozwój zachowań ryzykownych.

III. Model absolwenta przedszkola

Dziecko kończąc edukację przedszkolną:

- Ma poczucie własnej wartości.
- Zna swoje prawa i obowiązki wynikające z Kodeksu Przeszkolaka i Konwencji Praw Dziecka.
- Zna podstawowe normy społeczne.
- Jest zainteresowane otaczającym światem.
- Jest samodzielne i pomaga innym.
- Jest tolerancyjne.
- Rozumie i akceptuje uczucia swoje i innych.
- Potrafi radzić sobie z problemami, dąży do ich rozwiązania zgodnie z przyjętymi normami.
- Potrafi dbać o swoje zdrowie i bezpieczeństwo.
- Ma świadomość własnej tożsamości.
- Jest komunikatywny.
- Otwarcie wyraża swoje opinie.
- Jest aktywny, dociekliwy, i poszukujący (kreatywny).
- Posiada odpowiedni zasób doświadczeń i umiejętności potrzebnych do dalszego rozwoju i edukacji.

IV. Model nauczyciela przedszkola

Dobry nauczyciel i wychowawca to ktoś, kto:

W relacjach z wychowankami:

- Jest przyjacielem dziecka, wspiera go w rozwoju.
- Zna i przestrzega prawa dziecka.
- Jest otwarty na problemy dziecka i jego otoczenia.
- Jest kreatywny i empatyczny.
- Częściej stosuje nagrody niż kary.
- Zawsze dotrzymuje umów, przyrzeczeń, dochowuje tajemnic.
- Potrafi przyznać się do pomyłek i błędów.

W relacjach z rodzicami:

- Wspomaga rodziców w realizacji ich funkcji wychowawczej.
- Pogłębia wiedzę rodziców - informuje o osiągnięciach i ewentualnych trudnościach dziecka.
- Wspólnie z rodzicami ustala tok postępowania i formy oddziaływań wychowawczych.

- Uznaje prawo głosu rodziców w ważnych sprawach dotyczących dziecka.
- Stwarza podstawy do budowania partnerstwa we współdziałaniu głównych środowisk edukacji dziecka.
- Zna warunki życia dziecka i zainteresowania.
- Odznacza się kulturą osobistą i taktem pedagogicznym.

W relacjach z przedszkolem:

- Łatwo nawiązuje kontakty, jest komunikatywny.
- Potrafi współpracować w zespole, jest koleżeński.
- Identyfikuje się z przedszkolem i pracą pedagogiczną.
- Potrafi zaplanować pracę opiekuńczo -wychowawczo – dydaktyczną zgodnie ze strategią rozwoju przedszkola.
- Posiada wysokie kwalifikacje zawodowe i stale doskonali swój warsztat pracy dbając o swój rozwój.
- Sumiennie i starannie przygotowuje się do zajęć z dziećmi.
- Podejmuje z własnej inicjatywy różnorodne czynności poza ustalonym harmonogramem godzin.

V. Szczegółowy zakres tematyczny podejmowanych działań wychowawczo-profilaktycznych

Chcemy być kulturalni

Kształtowanie umiejętności kulturalnego zachowania w różnych sytuacjach

- Dostarczanie dzieciom wzorów właściwego zachowania; w tym: utrwalanie nawyków kulturalnego zachowania w miejscach publicznych oraz w trakcie ważnych uroczystości bądź przedsięwzięć kulturalnych.
- Wychowanie do stosowania zwrotów grzecznościowych.
- Uważanie na potrzeby innych, m.in. osób starszych, rodziców, młodszych kolegów.
- Uczucie przestrzegania zasad dotyczących porządku i poszanowania zieleni w bliższym i dalszym otoczeniu; kształcenie do poszanowania wartości życia w zgodzie z naturą.
- Rozwijanie umiejętności kulturalnego zachowania się przy stole.
- Zaznajomienie dzieci z podstawowymi zasadami „savoir-vivre’u”.

Zróbmy to razem

Wzmacnianie kompetencji społeczno-emocjonalnych

- Przedstawienie dzieciom zasad zgodnego współżycia w przedszkolu poprzez wprowadzenie kodeksu dobrych zachowań.
- Rozwijanie umiejętności zrozumiałego wyrażania swoich emocji oraz rozumienia emocji wyrażanych przez inne osoby.
- Przeprowadzenie zajęć omawiających tematykę praw dziecka.

- Kształtowanie umiejętności pomocy potrzebującym oraz wrażliwości na cudzą krzywdę.
- Wdrażanie dzieci do zgodnej i bezpiecznej zabawy z kolegami.
- Wdrażanie dzieci do pomocy młodszym kolegom i koleżankom.
- Rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach konfliktowych poprzez szukanie rozwiązań w postaci kompromisu.
- Integrowanie dzieci poprzez wspólne gry i zabawy, a także udział w uroczystościach przedszkolnych.

Ładnie mówimy

Profilaktyka logopedyczna realizowana ze wsparciem logopedy

- Stymulowanie procesu nabywania przez dziecko sprawności, od których zależy prawidłowy rozwój kompetencji językowej i komunikacyjnej.
- Zapobieganie powstawaniu wad oraz wspomaganie rozwoju mowy dziecka, między innymi poprzez wykształcenie umiejętności: prawidłowego sposobu połykania, odpowiedniego toru oddechowego oraz gospodarowania powietrzem.
- Doskonalenie mowy dziecka oraz zapobieganie dysharmoniom rozwojowym dzięki usprawnianiu pracy narządów artykulacyjnych, rozwijaniu i uwrażliwianiu percepcji słuchowej, wykonywaniu ćwiczeń ortofonicznych, fonacyjnych, rytmicznych i dykcyjnych.
- Stymulowanie rozwoju poznawczo-językowego oraz wzbogacanie czynnego i biernego słownictwa dzieci.

Chcemy być bezpieczni

Zwiększenie bezpieczeństwa dzieci na terenie przedszkola

- Tworzenie warunków do kształtowania zachowań sprzyjających zdrowiu i bezpieczeństwu dzieci na drodze i w przedszkolu.
- Zapoznanie dzieci z regulaminem przedszkola oraz dziecięcym kodeksem dobrych zachowań.
- Zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom podczas zajęć, zabaw i imprez.
- Uwrażliwienie dzieci na zagrożenia, które mogą im towarzyszyć w drodze do przedszkola i domu.
- Systematyczne uwrażliwienie dzieci na sytuacje stwarzające zagrożenie oraz budowanie wiedzy na temat ich konsekwencji.
- Pogłębianie wiedzy na temat zagrożeń pochodzących ze świata zwierząt i ludzi.
- Uczucie zasad postępowania w sytuacjach zagrożenia życia i zdrowia.
- Uwzględnienie profilaktyki uzależnień i zachowań ryzykownych: wskazywanie na negatywne skutki związane ze spożywaniem określonych substancji.

Stop agresji

Ograniczenie zachowań agresywnych i przemocy w przedszkolu

- Uświadczenie dzieciom, czym jest agresja i przemoc oraz jak sobie z nimi radzić.

- Wdrażanie działań na rzecz ograniczania agresji i przemocy, kształtowanie umiejętności asertywnych.
- Kształtowanie umiejętności zastępowania agresji, wnioskowania moralnego oraz kontroli emocji.
- Kształtowanie poczucia odpowiedzialności oraz troski za zdrowie i bezpieczeństwo swoje i innych.
- Rozwijanie empatii oraz promowanie zachowań prospołecznych.
- Rozwijanie wiedzy rodziców na temat przyczyn i sposobów niwelowania zachowań agresywnych wśród dzieci poprzez spotkania informacyjne i rozmowy indywidualne.

Szanujemy zdrowie swoje i innych

Rozszerzenie działań na rzecz propagowania zdrowego trybu życia

- Kształtowanie właściwych umiejętności, przyzwyczajzeń i nawyków prozdrowotnych.
- Popularyzacja aktywnych sposobów spędzania wolnego czasu zarówno wśród dzieci jak i wśród rodziców.
- Uświadomienie konieczności zachowania ergonomii i higieny pracy (np. w postaci dbania o ciszę).
- Pogłębienie wiedzy dzieci na temat przyczyn i skutków nieprawidłowego odżywiania.
- Kształtowanie nawyków dbania o zdrowie i higienę osobistą.
- Pogłębianie wiedzy dzieci na temat profilaktyki zdrowotnej (np. szczepienia ochronne) oraz związków między zdrowiem a chorobą.
- Poszerzanie wiedzy dzieci z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej oraz zdrowego stylu żywienia;

Przedszkole bez nalogów

Profilaktyka uzależnień realizowana ze wsparciem psychologa

- Rozwijanie postawy asertywności wśród dzieci oraz umiejętności szukania pomocy w sytuacjach trudnych; korzystanie z pomocy psychologiczno - pedagogicznej.
- Rozpoznanie sytuacji domowej wychowanków oraz diagnozowanie jej pod kątem potencjalnych zagrożeń dla zdrowia fizycznego i psychicznego dziecka.
- Działania profilaktyczne zmierzające do przeciwdziałania problemowi narkomanii, lekomanii, uzależnieniu od komputera, gier, telewizji oraz telefonu komórkowego.
- Działania profilaktyczne zmierzające do przeciwdziałania problemowi palenia papierosów i picia alkoholu, w tym: wzmacnianie norm przeciwnych używaniu substancji uzależniających.
- Kształtowanie potrzeby samorozwoju oraz budowanie satysfakcji życiowej poprzez rozwijanie zainteresowań i uzdolnień jako alternatywy dla zachowań ryzykownych.
- Poszerzenie wiedzy rodziców na temat profilaktyki uzależnień.

VI. Procedury osiągnięcia celów

Metody pracy:

- Podające (opowiadania, wiersze, piosenki, pogadanki, historyjki obrazkowe, baśnie i bajki o charakterze relaksacyjnym, psychoedukacyjnym i psychoterapeutycznym).
- Aktywizujące (inscenizacje, „burza mózgów”, gry dydaktyczne, metaplany, drama).
- Ekspozycyjne i poglądowe (spacery, wycieczki, pokazy, filmy, teatrzyki, zabawy parateatralne, pantomima, wystawy prac plastycznych, ilustracje, prezentacje multimedialne).
- Praktyczne (metoda projektów badawczych, zabawy ruchowe, zabawy dydaktyczne, doświadczenia i eksperymenty).

Formy pracy:

- Praca indywidualna z dzieckiem (w trakcie zajęć edukacyjnych z nauczycielem oraz zajęć specjalistycznych z logopedą lub psychologiem).
- Praca w małych grupach bądź zespołach.
- Praca z całą grupą.
- Udział w konkursach, uroczystościach przedszkolnych, akcjach charytatywnych i ekologicznych; (np. Pasowanie na Przedszkolaka, Dzień Życzliwości i Pozdrowień, Sprzątanie Świata, Święto Niepodległości, Dzień Przedszkolaka, Jasełka, Mikołajki, Góra Grosza, Święto Pluszowego Misia, Bal karnawałowy, Dzień Kobiet, Powitanie Wiosny, Święto Ziemi, Tradycje Świąt Wielkanocnych, Dzień Matki, Dzień Dziecka, Pożegnanie Przedszkola itp.).
- Spacery, wycieczki np. gospodarstwo agroturystyczne, obserwacje przyrodnicze.
- Zajęcia grupowe ze specjalistami, obserwacje i diagnozy (logopeda, psycholog wg potrzeb).

Zasady współpracy przedszkola ze środowiskiem lokalnym

Współpraca naszego przedszkola ze środowiskiem lokalnym jest jedną z form kształtowania postaw moralnych, kulturowych i społecznych wychowanków.

Współpracujemy z :

- Urzędem Miasta – programy wspierające rozwój i wyrównujące szanse edukacyjne dzieci, programy i kampanie profilaktyczne, uroczystości patriotyczne.
- Poradnią Psychologiczno- Pedagogiczną w Tomaszowie Maz. – spotkania, prelekcje, warsztaty dla dzieci, rodziców i nauczycieli, diagnoza i wsparcie wychowanków przejawiających trudności w zachowaniu i nauce oraz ich rodziców, terapia pedagogiczna i logopedyczna.
- Poradnią Psychologiczną dla Dzieci i Młodzieży- diagnoza i wsparcie dzieci przejawiających trudności w zachowaniu i nauce oraz ich rodziców.
- Komendą Powiatową Policji – spotkania profilaktyczne (edukacyjno-informacyjne).
- Sądem Rejonowym w Tomaszowie Maz. – podejmowanie działań wobec dzieci i młodzieży przejawiającej zachowania ryzykowne i rodzin dysfunkcyjnych.

- Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Tomaszowie Maz. – realizacja programów i akcji profilaktycznych skierowanych do dzieci, rodziców i nauczycieli.
- Powiatową Strażą Pożarną – spotkania, prelekcje, pogadanki wychowawczo-profilaktyczne.
- Strażą Miejską - spotkania, prelekcje, pogadanki wychowawczo-profilaktyczne.
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie – pomoc dla dzieci i ich rodzin.
- Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Tomaszowie Maz. - pomoc dla dzieci i ich rodzin.
- MOPS – pomoc dzieciom oraz rodzicom będącym w trudnej sytuacji materialnej i życiowej.
- Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – organizowanie pomocy dla rodzin dotkniętych problemem alkoholowym.
- Interdyscyplinarnym Zespołem ds. Zapobiegania Przemocy w Rodzinie – udzielanie pomocy dzieciom i ich rodzinom w sytuacjach przemocy w rodzinie (procedura Niebieskiej Karty).
- Parafiami, organizacjami TPD, PCK, Caritasem, Tomaszowskim Towarzystwem Miłośników i Opieki nad Zwierzętami w Polsce – organizowanie pomocy dla najbardziej potrzebujących uczniów i ich rodzin, włączenie się do realizacji Miejskiego Programu Przeciwdziałania Bezdomności wśród Zwierząt.
- Placówkami kulturalno-oświatowymi – uczestnictwo w spektaklach teatralnych, przedstawieniach profilaktycznych, warsztatach edukacyjnych.
- Wojewódzkim Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli – spotkania, warsztaty, prelekcje, studia podyplomowe dla nauczycieli, konferencje metodyczne.
- Fundacjami, stowarzyszeniami: „Arka Nadziei”, „Aby nikt nie zginął”, „EXIT-Tour” – akcje, spotkania, prelekcje, warsztaty, programy profilaktyczne dla dzieci, rodziców i nauczycieli.
- Klubami sportowymi, Areną Lodową - rozwijanie pasji i zainteresowań, promowanie zdrowego trybu życia.

VII. Sposoby realizacji programu

W stosunku do dziecka:

Systematyczne oddziaływanie i kształtowanie postaw społecznych poprzez:

- Rozmowy i dyskusje.
- Rozwiązywanie konfliktów na drodze porozumienia.
- Czytanie i wspólna analiza opowiadań przedstawiających różne wzorce zachowań społecznych.
- Omawianie historyjek obrazkowych przedstawiających konflikty społeczne.
- Stworzenie kodeksu właściwych zachowań dla prawidłowego współżycia w grupie i bezpieczeństwa ze zwróceniem szczególnej uwagi na konieczność ich przestrzegania.
- Stworzenie - Planu działań terapeutycznych dla dzieci 3-4 letnich i 5- letnich.

- Ustalenie środków zaradczych stosowanych w przypadku nierespektowania ustalonych zasad.
- Konstruowanie zajęć tematycznych poświęconych takim tematom jak zdrowe żywienie czy pierwsza pomoc.
- Spotkania ze specjalistami: lekarz, pielęgniarka/higienistka, stomatolog, policjant, strażak, itp.
- Zajęcia profilaktyczne i specjalistyczne z logopedą i psychologiem wg potrzeb.

W stosunku do rodzica:

- Zapoznanie z programem wychowawczo-profilaktycznym Przedszkola Nr 20 w ZSP nr 4 w Tomaszowie Mazowieckim oraz z zasadami i regułami przyjętymi przez dzieci i nauczycieli.
- Zaopiniowanie programu wychowawczo-profilaktycznego.
- Poszerzenie wiedzy rodziców lub opiekunów na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego bądź fizycznego dzieci oraz rozpoznawania ich.
- Organizowanie dla rodziców spotkań i warsztatów z udziałem psychologa i pedagoga z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w celu uświadomienia konieczności ujednolicenia oddziaływań profilaktyczno - wychowawczych w domu i przedszkolu.
- Udział rodziców w zebraniach, spotkaniach indywidualnych oraz zajęciach otwartych.

W stosunku do nauczycieli:

- Prowadzenie zajęć koleżeńskich.
- Wymiana koleżeńska w zakresie doświadczeń i scenariuszy zajęć.
- Integracja nauczycieli podczas przygotowywania zajęć i opracowywania kodeksu zachowań.
- Ujednolicenie oddziaływań wychowawczych wszystkich nauczycieli w relacjach nauczyciel – dziecko.
- Doskonalenie kompetencji nauczycieli w zakresie profilaktyki zaburzeń zdrowia fizycznego i psychicznego dzieci.
- Współpraca ze specjalistami: neurologopedią, logopedą, oligofrenopedagogiem, surdopedagogiem oraz psychologiem.

VIII. Zasady współpracy wychowawczej z rodzicami

- Poznanie środowiska rodzinnego wychowanków.
- Współdziałanie obu środowisk w celu ujednolicenia działań wychowawczych.
- Prowadzenie pedagogizacji rodziców wg potrzeb.
- Organizowanie spotkań z udziałem psychologa i pedagoga z PPP wg potrzeb.
- Stwarzanie pozytywnej atmosfery we wzajemnych kontaktach.
- Inspirowanie rodziców do działań na rzecz grupy, przedszkola i ochrony środowiska.
- Przekazywanie rzetelnych informacji na temat dziecka, jego postępów i przyczyn trudności w zdobywaniu umiejętności i wiedzy.
- Przedstawianie pozytywnych zachowań i osiągnięć dziecka, a dopiero w drugiej kolejności uwag negatywnych.
- Inicjowanie pomocy rodziców w ulepszaniu warunków pracy placówki.
- Uświadamianie rodziców na temat „Jaki wpływ na rozwój i zachowanie dziecka mają gry komputerowe?”

- Uświadamianie rodziców w zakresie współczesnych zagrożeń używkami i dopalaczami.

IX. Prawa i obowiązki dziecka

Dziecko w przedszkolu ma prawa wynikające z Konwencji Praw Dziecka, a w szczególności prawo do:

- Właściwie zorganizowanego procesu opiekuńczego, wychowawczego i dydaktycznego, zgodnie z zasadami higieny pracy umysłowej.
- Bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego, otrzymywania pomocy dorosłego, kiedy tego potrzebuje.
- Podmiotowego traktowania, ochrony przed wszelkimi formami przemocy.
- Poszanowania godności i akceptacji takim, jakie jest.
- Opieki zdrowotnej, kiedy jej potrzebuje.
- Snu i wypoczynku, kiedy tego potrzebuje.
- Samodzielnego dokonywania wyborów: zabawy i partnerów zabawy.
- Indywidualnego procesu edukacyjnego, badania i eksperymentowania, otoczenia – różnorodnego, bogatego w bodźce i poddającego się procesom twórczym.
- Pomocy psychologiczno – pedagogicznej, wsparcia w miarę potrzeb.
- Aktywnej dyskusji z dziećmi i dorosłymi, możliwości negocjowania swojego stanowiska na równych prawach z innymi.
- Aktywnego uczestniczenia w życiu społecznym grupy, kontaktów z dorosłymi zaangażowanymi w jego edukację i wychowanie, otrzymywania od nich wsparcia.
- Racjonalnego odżywiania, uzupełniania płynów, kiedy tego potrzebuje.
- Zgłaszania nauczycielowi swoich potrzeb.
- Doświadczania konsekwencji swojego zachowania.

Ponadto w naszym przedszkolu wychowanek ma prawo do:

- Zaspokajania potrzeb rozwojowych, a szczególnie potrzeby bezpieczeństwa i akceptacji;
- Zdrowego jedzenia;
- Zaspokajania ciekawości i poznawania otaczającej go rzeczywistości;
- Badania i odkrywania;
- Rozwijania swoich zainteresowań i własnych możliwości twórczych;
- Decydowania i dokonywania wyborów, wyrażania własnego zdania, sądów i oczekiwań;
- Poznawania, nazywania i wyrażania własnych emocji;
- Zrozumiałego dla siebie systemu wyróżnień, nagród i logicznych konsekwencji.

W naszym przedszkolu wychowanek ma obowiązek:

- Przestrzegać zawarte umowy i normy społeczne obowiązujące w grupie i przedszkolu.
- Szanować godność osobistą rówieśników i dorosłych.
- Przestrzegać zasad bezpieczeństwa i zdrowia.
- Szanować zabawki, książki, pomoce dydaktyczne.
- Wykonywać czynności samoobsługowe i porządkowe oraz pełnić dyżury na miarę swoich możliwości.
- Przebywania na wyznaczonym przez nauczyciela obszarze.
- Dbać o higienę osobistą.

X. Prawa i obowiązki rodziców

W naszym przedszkolu rodzic ma prawo do:

- Znajomości zadań wynikających z programu, planu rocznego przedszkola i planów miesięcznych w danym oddziale.
- Uzyskiwania rzetelnej informacji na temat swego dziecka, jego zachowania i rozwoju poprzez kontakty indywidualne z nauczycielem i zebrania grupowe.
- Współdziałania z nauczycielami, w celu podejmowania działań mających za zadanie zapewnienie właściwych warunków rozwoju dziecka (współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną).
- Uczestniczenia w działaniach mających na celu poprawę stanu technicznego, sanitarnego i estetycznego przedszkola.
- Wnioskowania o udzielenie dziecku pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
- Aktywnego uczestniczenia w zebraniach rodziców, podejmowaniu decyzji służących dobru ogółu dzieci.
- Wyrażania i przekazywania nauczycielowi oraz dyrektorowi wniosków z obserwacji pracy wychowawczo - opiekuńczo - kształcącej przedszkola.
- Służenia pomocą opiekuńczo wychowawczą podczas planowanych wyjazdów i wycieczek.

Obowiązki rodziców:

- Przestrzeganie Statutu przedszkola.
- Zaopatrzenie dziecka w niezbędne przybory.
- Respektowanie uchwał organu prowadzącego, rady pedagogicznej i rady rodziców.
- Przyrowadzanie dziecka w ustalonych z nauczycielem godzinach i punktualne odbieranie z przedszkola osobiście lub przez upoważnioną przez rodziców osobę, zapewniającą dziecku pełne bezpieczeństwo, zgłoszoną pisemnie lub w wyjątkowych sytuacjach telefonicznie.
- Dopilnowanie, aby dziecko w momencie przyrowadzenia do przedszkola zostało objęte opieką przez nauczyciela lub innego pracownika przedszkola.
- Po odebraniu dziecka z oddziału przez rodzica lub opiekuna, rodzic lub opiekun zobowiązany jest do sprawowania nad dzieckiem opieki również na terenie obiektu przedszkolnego lub ogrodu.

- W przypadku samodzielnego przychodzenia dziecka do przedszkola z woli rodzica lub opiekuna, pełną odpowiedzialność za bezpieczeństwo dziecka ponosi rodzic lub opiekun, do momentu objęcia opieką dziecka przez nauczyciela lub innego pracownika przedszkola.
- Kontrolowanie przedmiotów przynoszonych przez dziecko do przedszkola z domu, w szczególności tych z różnych względów niebezpiecznych, np. leków, ostrych przedmiotów, zapalek itp.
- Informowanie o przyczynach dłuższych nieobecności dziecka w przedszkolu, w szczególności o chorobach zakaźnych oraz zmianach numerów telefonicznych.
- Zapoznawanie się z informacjami i ogłoszeniami zamieszczanymi przez nauczycieli na tablicach ogłoszeniowych.
- Rodzice dziecka podlegającego spełnianiu obowiązku szkolnego obowiązani są dopełnić czynności związanych ze zgłoszeniem dziecka do przedszkola, a także zapewnić jego regularne uczęszczanie na zajęcia.

XI. Dziecięcy kodeks dobrych zachowań

Chcemy:

- Pomagać sobie nawzajem.
- Być uprzejmi.
- Bawić się zgodnie.
- Szanować własność innych.
- Słuchać poleceń dorosłych.
- Dbać o książki i zabawki.
- Dbać o czystość i porządek.
- Szanować pracę innych.
- Okazywać, co myślimy i czujemy.

Nie możemy:

- Bić, popychać i wyrządzać krzywdy.
- Przezywać i wyśmiewać innych.
- Przeszkadzać innym w zabawie i pracy.
- Niszczyć pracy innych.
- Krzyczeć, hałasować i biegać w sali zajęć.
- Niszczyć zabawek i innych przedmiotów w przedszkolu.
- Oddalać się od grupy podczas wyjść w teren.

XII. Sposoby nagradzania, wyróżniania i dezaprobaty dla zachowań niepożądanych

Formy nagradzania i wyróżniania:

- Nagradzanie uznaniem, pochwałą, uściskiem dłoni.

- Nagradzanie poprzez sprawianie przyjemności dziecku przez nauczyciela lub kolegów w kontaktach indywidualnych lub na forum całej grupy.
- Obdarzanie dziecka szczególnym zaufaniem, np. poprzez zwiększanie zakresu jego samodzielności.
- Przywilej wykonywania prostych czynności wskazanych przez nauczyciela, obowiązków wobec grupy rówieśniczej realizowanych np. poprzez formę dyżurów.
- Atrakcyjne spędzanie czasu, atrakcyjna zabawa w grupie wg pomysłu dzieci.
- Drobnie nagrody rzeczowe, elementy uznania.
- Wywieszenie pracy dziecka w eksponowanym miejscu.
- Pochwała przed rodzicem bądź dyrektorem przedszkola.

Dezaprobatą dla zachowań niepożądanych:

- Tłumaczenie, wyjaśnianie powodów, dla których dane zachowanie jest niewłaściwe.
- Wyrażanie przez nauczyciela smutku i zawodu z powodu zachowania dziecka.
- Ukazywanie następstw zachowań, tłumaczenie ich dziecku, w celu skłonienia go do autorefleksji.
- Czasowe odebranie przyznanego przywileju.
- Modelowanie zachowania poprzez rozwijanie empatii.
- Chwilowe wykluczenie dziecka z zabawy, w celu przemyślenia swojego zachowania – np. „krzeselko cizy” i inne formy.
- Przekazanie informacji o niepożądanym zachowaniu dziecka jego rodzicom.

XIII. Pożądane efekty działań wychowawczo-profilaktycznych

Dzieci trzyletnie:

- Ma poczucie bezpieczeństwa.
- Ma dużo swobody – potrafi dostrzec konsekwencje swojego zachowania.
- Potrafi samodzielnie decydować o wyborze zabawki, podejmując z pomocą nauczycieli różnorodną aktywność zgodnie ze swoimi zainteresowaniami.
- Współdziała z osobą dorosłą w prostych czynnościach samoobsługowych i porządkowych.
- Uczestniczy w rozmowach prowadzonych przez nauczyciela indywidualnie lub w małych grupach.
- Stosuje się do najważniejszych zasad i zwyczajów obowiązujących w zabawie i we wzajemnym współzyciu.
- Dostrzega związek między zdrowiem a chorobą.
- Zna szkodliwość niektórych produktów spożywczych (np. słodczy).
- Rozumie pojęcie higieny.
- Stosuje higienę na co dzień: myje ręce przed/po posiłku, po korzystaniu z toalety, po kontakcie z różnymi zwierzętami.
- Dbą o czystość własnego ciała: ubrania, bielizny.
- Używa wyłącznie swoich przyborów toaletowych.
- Wie, że nie może samodzielnie stosować leków i środków chemicznych (np. środków chemicznych).
- Nabywa umiejętność odmawiania bez poczucia winy (asertywność).

- Bierze aktywny udział w zabawach logopedycznych organizowanych przez nauczyciela (gimnastyka buzi i języka, ćwiczenia oddechowe, warg, usprawniające podniebienie miękkie, ćwiczenia z emisji głosu).

Dzieci czteroletnie:

- Zna zasady dotyczące zgodnego współżycia z innymi dziećmi i przestrzega ich.
- Potrafi wyrazić swoje potrzeby w kontaktach z dorosłymi i innymi dziećmi.
- Potrafi poprosić o pomoc w trudnej sytuacji.
- Rozpoznaje i nazywa podstawowe uczucia u siebie i innych; wie, że w różnych sytuacjach ludzie przeżywają różne uczucia.
- Sprawnie wykonuje czynności samoobsługowe, współdziała z rówieśnikami.
- Nie okazuje zdziwienia wobec dzieci z ułomnościami.
- Uczestniczy w opiekowaniu się nowo przybyłymi kolegami.
- Planuje własne działania, gromadzi informacje o sobie.
- Potrafi zaprezentować rodzicom własne umiejętności.
- Zna osoby, do których można zwrócić się o pomoc w sytuacji zagrożenia.
- Nie oddala się poza wyznaczony teren bez wiedzy i zgody dorosłych.
- Zna schemat piramidy zdrowego żywienia.
- Orientuje się w zasadach zdrowego żywienia (wymienia zdrowe produkty, tj. owoce, warzywa, mleko i jego przetwory, ryby, ciemne pieczywo itd.).
- Wie na czym polega profilaktyka zdrowotna (np. szczepienia ochronne).
- Podaje przyczyny i skutki nieprawidłowego odżywiania (m.in. otyłość, próchnica, brak witamin, niska odporność organizmu).
- Przewycięża niechęć do spożywania niektórych potraw.
- Udziela swobodnych wypowiedzi ustnych, poprawnych pod względem gramatycznym; wymawia prawidłowo większość głosek.
- Potrafi się skupić, używa wyobraźni w celu określenia możliwych konsekwencji swoich działań.

Dzieci pięcioletnie:

- Radzi sobie z własnymi emocjami, właściwie reaguje na przejawy emocji u innych.
- Zna swoje upodobania, zainteresowania, poszukuje różnych form aktywności.
- Potrafi wyrazić słowami swój problem oraz samodzielnie lub z pomocą nauczyciela zdecydować, jak go rozwiązać.
- Wyraża się w jasny i zrozumiały dla otoczenia sposób i potrafi wysłuchać wypowiedzi innych.
- Współdziała w zespole podczas zabaw i prac porządkowych.
- Potrafi wykorzystać swoją wiedzę w zaspokajaniu aktywności poznawczej i rozwoju swoich zainteresowań.
- Współdziała z dorosłymi w opiekowaniu się młodszymi dziećmi.
- Próbuje samodzielnie rozwiązywać konflikty zgodnie z ustalonymi normami postępowania.
- Rozumie wartość koleżeństwa, dobroci, uczciwości, obowiązkowości.
- Przeciwstawia się objawom samolubstwa, okrucieństwa, przezywania bądź dokuczania.
- Jest świadome niebezpieczeństw związanych z uzależnieniami.

- Wie, co sprzyja uzależnieniu człowieka (alkohol, papierosy, komputer, telewizja, narkotyki).

Rodzice i nauczyciele:

- Są świadomi zagrożeń i kontrolują to, co dziecko ogląda w telewizji, w jakie gry komputerowe gra, a także jakie treści przegląda w Internecie.
- Znają zależności pomiędzy agresją, nadpobudliwością dzieci a niektórymi programami telewizyjnymi i grami komputerowymi.
- Prowadzą dyskusje z dziećmi na temat oglądanych przez nie programów telewizyjnych i gier.
- Kształtują przyjazny klimat w przedszkolu, budują prawidłowe relacje rówieśnicze.
- Poszerzają wiedzę na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń psychicznych dzieci i młodzieży.
- Wspólnie rozwiązują zaistniałe problemy, w razie potrzeb korzystają z pomocy psychologa.
- Doskonają kompetencje w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów używania środków i substancji psychoaktywnych.

XIV. Jak pomagać dziecku w sytuacjach trudnych

- Ograniczyć zbędne wypowiedzi.
- Kierować polecenia do grupy, a gdy jednostka nie reaguje – kierować do niej takie samo polecenie.
- Wydawać krótkie polecenia, długie dzielić na etapy.
- Nie zmieniać intonacji głosu, nie krzyczeć.
- Stosować podpowiedzi werbalne i manualne.

XV. Udzielanie informacji o postępach dziecka

Informacja o postępach edukacyjnych dziecka ma :

- Służyć jego rozwojowi , wskazywać jego mocne i słabe strony;
- Motywować do osiągania postępów rozwojowych i edukacyjnych;
- Służyć jako podstawa do rozmowy z rodzicami;
- Ułatwić kontakt z rodzicami – tworząc w ten sposób partnerski układ mający na celu pomoc dziecku w osiągnięciu jak najpełniejszego rozwoju;

Formy przekazywania informacji:

- Rozmowa indywidualna, konsultacja.
- Zebrania ogólne i grupowe.
- Kąciki dla rodziców, informacja pisemna – arkusze diagnozy.
- Zajęcia otwarte.
- Wspólne uroczystości i imprezy – festyny.
- Strona internetowa przedszkola.

XVI. Kryteria sukcesu

Miarą osiągnięcia celu programu profilaktyczno-wychowawczego będzie:

1. OBRAZ DZIECKA, KTÓRE:

- Zna normy i zasady obowiązujące w przedszkolu.
- Jest zainteresowane otaczającym światem.
- Wie, co sprzyja i zagraża jemu samemu i kolegom.
- Jest samodzielne, bezinteresownie pomaga innym.
- Jest tolerancyjne.
- Podejmuje próby oceny swojego postępowania.
- Szanuje swoją i cudzą własność.
- Rozumie konieczność ponoszenia konsekwencji swojego postępowania.
- Zna swoje prawa i obowiązki.
- Działa na rzecz środowiska naturalnego.

2. DOBRA WSPÓŁPRACA Z RODZICAMI:

- Podejmują systematyczną współpracę z placówką.
- Są otwarci na rady i sugestie nauczyciela.
- Czują się współgospodarzami.
- Biorą czynny udział w pracach przedszkola.
- Służą radą i pomocą.

3. ZADOWOLENIE NAUCZYCIELI WYNIKAJĄCE Z:

- Jednolitych oddziaływań wychowawczych wszystkich nauczycieli.
- Osiągania dobrych efektów pracy.
- Bliższego kontaktu z dzieckiem, akceptowania jego podmiotowości.
- Wzrostu poziomu kompetencji wychowawczych.

4. UWAGI KOŃCOWE

1. Za realizację programu wychowawczo-profilaktycznego odpowiedzialni są wszyscy nauczyciele.
2. Program zostanie wykorzystany do tworzenia mikrosystemów profilaktyczno-wychowawczych dla poszczególnych grup.
3. W ewaluacji uwzględnia się opinie wychowanków, rodziców, nauczycieli, pracowników przedszkola.
4. Program wychowawczo-profilaktyczny realizowany jest przy współpracy z organizacjami i instytucjami wspomagającymi rodzinę, a także specjalistami: neurologopedą, logopedą, surdopedagogiem, oligofrenopedagogiem i psychologiem.

Jego ewaluacja przebiegać będzie następująco:

- Ocena planowanych przedsięwzięć profilaktycznych dokonana będzie raz do roku na zabranii Rady Pedagogicznej i Rady Rodziców;
- Program wychowawczo-profilaktyczny poddany będzie monitorowaniu i ewaluacji w zależności od zaistniałych potrzeb;
- Wyniki analizy będą wskazówkami do pracy w kolejnych latach.

XVII. Sposoby ewaluacji

Program wychowawczo – profilaktyczny poddawany będzie ewaluacji, w ramach mierzenia jakości pracy Przedszkola. Celem ewaluacji jest określenie stopnia skuteczności programu. W ewaluacji uwzględniane będą opinie: rodziców, wychowanków, nauczycieli oraz innych pracowników przedszkola. Zebrane informacje pozwolą na doskonalenie działań wychowawczo-profilaktycznych placówki.

Narzędziami przydatnymi do określenia skuteczności programu będą:

- Anonimowe ankiety dla rodziców i nauczycieli.
- Rozmowy z dziećmi, nauczycielami, rodzicami, pedagogiem specjalnym, psychologiem, logopedą.
- Analiza frekwencji (comiesięczna i semestralna).
- Obserwacja dzieci w różnych sytuacjach.
- Interesowanie się losami absolwentów.
- Analiza dokumentów – dzienniki, protokoły posiedzeń rady pedagogicznej.
- Arkusze obserwacji.
- Ocena realizacji „Programu Wychowawczo-Profilaktycznego” na radzie pedagogicznej.

Osoby odpowiedzialne za przeprowadzenie ewaluacji i wyciągnięcie wniosków do dalszej pracy:

- Dyrekcja przedszkola
- Wychowawcy grup
- Pedagog specjalny
- Logopeda
- Psycholog
- Osoby wyznaczone przez dyrekcję.

Literatura:

1. Encyklopedia pedagogiczna, red. Pomykało W., Fundacja Innowacja Warszawa 1997,
2. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. RP , nr 78 z 16 lipca 1997 r. Poz.483),
3. Konwencja Praw Dziecka z 7 lipca 1991,
4. H. Muszyński „ Zarys teorii wychowania”, PWN, Warszawa 1977,

5. Podstawy pedagogiki przedszkolnej pod. Red. M. Kwiatkowskiej, WSiP, Warszawa 1985,
6. Statut Przedszkola nr 20 w ZSP nr 4 w Tomaszowie Mazowieckim.

Program zatwierdzony na posiedzeniu Rady Pedagogicznej w dniu 06.09.2022r.

Numer protokołu 1/2022/2023

Zaopiniowany przez Radę Rodziców na zebraniu w dniu 14.09.2022r.

Wicedyrektor
Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 4

mgr Ewa Kamińska